

REPORTATGE | Commemoració amb conferències a l'Espai Sant Domènec

Disputes religioses al segle XV

Es compleixen sis segles de la Disputa de Tortosa, un dels més importants debats interreligiosos que va tenir lloc a l'edat mitjana entre jueus i cristians

M. MILLAN

Tortosa commemora el 600 aniversari de la Disputa, el debat interreligiós més important que tingué lloc durant l'edat mitjana entre cristians i jueus, i que va suposar el principi de la fi de les comunitats jueves a la Corona d'Aragó (els jueus serien expulsats definitivament de la Península el 1492). Per commemorar aquesta efemèride, l'Ajuntament va convidar el president del Consell de la Comunitat Sefardita de Jerusalem, el doctor Abraham Haim, a participar ahir en una jornada de conferències al voltant d'aquella disputa, les conseqüències que va tenir i les lliçons que se'n poden extreure del context religiós i polític actual.

La Disputa de Tortosa es va desenvolupar al llarg de 67 sessions, iniciades el 7 de febrer de 1413 a la capital del Baix Ebre i concloses el 13 de novembre de 1414 a Sant Mateu del Maestrat (a la comarca valenciana de l'Alt Maestrat).

El debat no va ser estrictament un debat, sinó la successió d'una sèrie de sessions d'adoctrinament religiós amb l'objectiu de forçar les autoritats religioses jueves un reconeixement dels seus «errors» en matèria de fe davant dels cristians.

Convocat pel papa Benet XI-II (el conegut com a Papa Luna), hi va tenir un paper molt important el renegat jueu Jeroni de Santa Fe, el qual va portar la veu cantant pel bàndol cristià. Entre els continguts de la disputa hi havia els ensenyaments de la literatura rabínica (fonamentalment del Talmud) i si, efectivament, Jesús de Natzaret era o no el Messies. Els rabins van haver d'assistir-hi

Visita ahir a l'arxiu de la catedral de Tortosa, on es guarden documents d'aquella disputa. FOTO: JOAN REVILLAS

obligats per l'autoritat papal sota pena de forta multa en el cas de no fer-ho a temps. Van haver de defensar-se de les acusacions de la part cristiana.

La commemoració va comptar amb el president del consell de la Comunitat Sefardita a Jerusalem

Amb tot, segons destacà ahir el president de l'Associació de Relacions Culturals Catalunya-Israel, Andreu Lascorz, aquesta trobada interreligiosa va ser molt important, «ja que era la prime-

ra vegada en cent anys que es recorria a la paraula i no a la violència».

Aquesta Disputa està encara molt present en la cultura jueva i especialment en la sefardita, descendent dels jueus que van ser expulsats el 1492.

El president del Consell de la Comunitat Sefardita de la ciutat de Jerusalem, Abraham Haim, destacà el llegat que suposa i la importància del diàleg per abordar els conflictes actuals. «Cal acceptar el pluralisme i ser moderats, allunyar-nos de la radicalitat a l'hora d'abordar els conflictes», comentà Haim.

Els sefardites

El president del Consell de la Comunitat Sefardita de Jerusalem

es va referir també a la iniciativa del govern espanyol de concedir la nacionalitat espanyola als jueus sefardites.

Haim celebra la iniciativa i esperà a conèixer els detalls, ja que de moment es tracta d'un avantprojecte de llei que s'ha de debatre i concretar.

Entre els problemes que hi poden haver, hi ha les dificultats per demostrar aquesta ascendència sefardita, ja que molts descendents actuals ja no coneixen la llengua. Haim veu amb bons ulls la iniciativa de l'Estat espanyol si s'acaba concretant, però no la considera com un acte de justícia i restitució cap a la comunitat jueva sefardita.

■ ■ ■

mmillan@diaridetarragona.com